

Meningsbyggnad

Definitioner

Huvudsatser kan stå ensamma: *Jag bor här.*

Bisatser behöver kompletteras: *Eftersom jag bor här... Att jag...*

Satsadverb, det vill säga ord som kommenterar satsens hela betydelse (inte, förmodligen, tyvärr), placeras i huvudsatser efter första verbet: *Han kommer inte... Han kan inte komma.*

I bisatser placeras satsadverbet före första verbet: *att han inte kan komma.*

!!! Normalt placeras satsadverbet efter reflexivt pronomen: *Han klädde sig inte.*

Däremot placeras satsadverbet oftast mellan partikelverbet och partikeln: *Han steg inte upp.*

Bisatser inleds nästan alltid med en **subjunktion** (att, som, vilket, eftersom). Subjunktioner binder alltså ihop huvudsatser med bisatser.

Konjunktioner (och, men, eller, så) binder ihop satser av samma sort: två huvudsatser eller två bisatser.

Alla satser har normalt **rak ordföljd** (först subjekt, sedan predikat/verb): *Jag bor...* **Omvänd ordföljd** (predikatet/verbet före subjektet) förekommer endast i huvudsatser som inleds med s.k. fundament: *I år bor jag...*

Fundamentet, som inleder huvudsatsen, kan vara av tre slag:

#**Frågeord** (När? Var? Hur? Varför?): *Var bor du?*

#**Adverbialuttryck** (tid, rum, sätt, sats): *Nästa år bor jag... Förmodligen bor jag...*

#**Bisats**: *Eftersom jag är student, bor jag i hyreslägenhet.*

!!! Vid omvänd ordföljd placeras satsadverbet normalt efter subjektet, alltså: predikat – subjekt – adverb: *Eftersom..., så bor jag inte där.*

Exempel

__ = huvudsats <i>kursiv</i> = satsadverb fet = omvänd ordföljd VERSAL = konj. / subj.

Man tar en lott MEN man vinner *inte*.

Man tar *sällan* en lott, FÖR ATT man *inte* ska förlora pengar.

OM man *inte* vill förlora pengar, (SÅ) **tar man *aldrig*** en lott.

EFTERSOM man *tyvärr* tar en lott, SÅ **har man *naturligtvis*** förlorat pengar.

Avvikelser

Ibland placeras satsadverbet *först* för att uttrycka en attityd, t.ex. förvåning eller avsky:

Inte borstade han tänderna OCH *aldrig kammade han sig* heller!